

KALAJOEN KAUPUNKI

YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

SISÄLLYSLUETTELO

1

1. LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET	2
1 § Tavoite.....	2
2 § Määräysten antaminen ja valvonta.....	2
3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin.....	2
4 § Paikalliset olosuhteet	3
2. LUKU JÄTEVESIEN JOHTAMINEN JA KÄSITTELY	3
5 § Yleiset määräykset.....	3
6 § Jätevesien käsittely vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella	4
7 § Jäteveden puhdistusvaatimukset	4
8 § Jäteveden käsittely pohjavesialueella	5
9 § Viemäriin johdettavat jätevedet	5
3. LUKU VESIENSUOJELUA KOSKEVAT MUUT MÄÄRÄYKSET.....	5
10 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden, mattojen ja tekstiilien pesua sekä pohjavesialueita koskevat muut rajoitukset	5
11 § Vesikasvien niitto.....	6
12 § Lumen varastoalueen sijoittaminen ja sulamisvesien käsittely	6
4 LUKU ILMANSUOJELUA JA MELUNTORJUNTAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	6
13 § Savukaasupäästöjen haitallisten vaikutusten ehkäisy	6
14 § Hiekoitushiekan poistaminen keväisin.....	7
15 § Polttoa koskevat määräykset	7
16 § Tilapäisen tai siirrettävän asfalttiaseman ja murskaamon toimintaa koskevat määräykset	7
17 § Meluilmoitusta (YSL 60 §) edellyttävät toiminnot ja tapahtumat	8
18 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden ja laitteiden käytön rajoittaminen.....	8
5. LUKU JÄTEHUOLTOA JA PUHTAANAPITOA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	8
19 § Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen.....	8
20 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto ja puhtaanapito	9
6. LUKU KEMIKAALIEN KÄSITTELYÄ JA VARASTOINTIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	9
21 § Polttoneste- ja kemikaalisäiliöiden kunnossapito, tarkastus ja käytöstä poisto	9
7. LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET	10
22 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja.....	10
23 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	10
24 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä	11
8. LUKU VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET	11
25 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo	11

1. LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

- 1.1 Nämä ympäristönsuojelumääräykset annetaan täydentämään ympäristönsuojelulakia ja siihen liittyviä asetuksia, joiden tavoitteena on ympäristönsuojelun edistäminen paikalliset olosuhteet huomioon ottaen.

Ympäristönsuojelulain perusteella annettavat valtioneuvoston tai ympäristöministeriön ympäristönsuojelua koskevat asetukset ovat säädösteknisistä syistä usein hyvin yleisluontoisia. Tämän vuoksi on perusteltua antaa niitä täydentäviä ja käytännön tilanteita selventäviä paikallisia määräyksiä, joissa voidaan mahdollisimman hyvin ottaa myös huomioon paikalliset olosuhteet ja esimerkiksi ympäristönsuojelullisesti erityishuomiota vaativat alueet.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

- 2.1 Ympäristönsuojelulain (86/2000) 19 §:n 1 momentin mukaan toimivalta ympäristönsuojelumääräysten antamisessa kuuluu kunnanvaltuustolle. Määräykset ovat ympäristönsuojelulainsäädäntöä täydentäviä ja käytännön tilanteita selventäviä määräyksiä. Ympäristönsuojelulain 19 §:ssä on lueteltu ne toiminnot, joita ympäristönsuojelumääräykset voivat koskea.

- 2.2 Ympäristönsuojelulain 21 §:n 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jonka tehtävät kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 5 §:n 1 momentin mukaan hoitaa kunnan määräämä toimielin. Kalajoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta kaupunginvaltuuston hyväksymän johtosäännön mukaisesti.

- 2.3 Ympäristönsuojelulain 21 §:n 2 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siten kuin kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa säädetään, siirtää sille ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle, lukuun ottamatta hallintopakon käyttämistä. Kuntien ympäristöhallintolain 7 §:n mukaan kunnanvaltuusto voi antaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle oikeuden siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle, jollei laissa erikseen toisin säädetä.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

- 3.1 Määräykset koskevat perusosiltaan koko kunnan aluetta. Tietyillä ympäristönsuojelun kannalta erityisillä alueilla, jotka on määritelty määräysten 4 §:ssä, voidaan antaa lisäksi täydentäviä määräyksiä.

- 3.2 Ympäristönsuojelumääräyksiä voidaan antaa ympäristönsuojelulain 19 §:n perusteella muusta kuin ympäristönsuojelulain mukaan luvan- tai ilmoituksenvaraisesta toiminnasta, joiden osalta ympäristön pilaantumisen ehkäisyä ja torjuntaa koskevat määräykset annetaan ko. luvassa tai ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä. Määräyksiä ei voi myöskään antaa puolustusvoimien toiminnasta. Poikkeuksena siitä, että määräykset eivät voi koskea luvan- tai ilmoituksenvaraista toimintaa on lain 60 §, jonka mukaan kunta voi yleisiä määräyksiä antamalla päättää, että tietystä erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta toiminnasta ei tarvitsisi tehdä ilmoitusta. Ilmoitusvelvollisuus rajataan siten koskemaan vain merkityksellistä haittaa aiheuttaviin toimintoihin ja tapahtumiin.

Ympäristönsuojelumääräyksiä ei sovelleta, jos myöhemmin annetaan ylemmänasteinen normi samasta asiasta.

- 3.3 Ympäristönsuojelumääräykset ovat säädöshierarkkisesti samantasoisia muiden kunnallisten määräysten kanssa. Tapauksissa, joissa sovelletaan useita kunnallisia määräyksiä, tulee ympäristönsuojelumääräyksiä noudattaa silloin kun ne johtavat parempaan ympäristönsuojelun tasoon.
- 3.4 Ympäristönsuojelumääräykset ovat laadittu ympäristönsuojelulain nojalla ja hyväksytty Kalajoen kaupunginvaltuustossa, ja koskevat siten kaikkia viranomaisia. Viranomaispäätöksiä ja esityksiä tehdessä tulee eri toimialojen viranhaltijoiden varmistaa se, ettei päätös, esitys tai lausunto ole ristiriidassa näiden ympäristönsuojelumääräysten kanssa.

4 § Paikalliset olosuhteet

- 4.1 Ympäristönsuojelumääräysten 4 §:ssä on määritelty Kalajoen kaupungissa sijaitsevat ympäristönsuojelullisesti erityishuomiota vaativat alueet, joille annetaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi näitä alueita erikseen koskevia määräyksiä.

Taajaan rakennetuilla alueilla erityismääräykset on tarpeen erityisesti terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja viihtyisyyden turvaamiseksi. Taajaan rakennettujen alueiden määrittely on kytketty asemakaavoitukseen, koska näin määritelmä on selkeä ja ottaa huomioon kaupungin kasvun.

Ranta-alueilla erityismääräykset ovat tarpeen vesiensuojelun takia.

2. LUKU JÄTEVESIEN JOHTAMINEN JA KÄSITTELY

5 § Yleiset määräykset

- 5.1 Vesihuoltolain (119/2001) 10 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella olevan kiinteistön on liityttävä jätevesiviemäriin.
- 5.2 Ympäristön pilaantumisen vaaran sekä jätevesistä aiheutuvan vesistökuormituksen ehkäisemiseksi vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen välittömässä läheisyydessä sijaitseva kiinteistö on perusteltua liittää olemassa olevaan yleiseen viemäriverkostoon, mikäli se teknisesti ilman kohtuuttomia lisäkustannuksia on toteutettavissa.
- 5.3 Umpi- ja saostussäiliöt tulee jätevesijärjestelmän toiminnan varmistamiseksi tyhjentää säännöllisesti. Mikäli saostussäiliöiden tyhjennys laiminlyödään voi seurauksena olla kiintoaineksen karkaamisen myötä varsinaisen puhdistusjärjestelmän, kuten suodattimen tai suodatuskentän toiminnan heikkeneminen ja siten edelleen kuormituksen lisääntyminen. Umpisäiliöiden ja muiden vastaavien säiliöiden tyhjentäminen tulee tehdä aina tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Maa- ja metsätalousministeriön ja Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen ohjeen 2915/835/2005 mukaan käsittelemätöntä puhdistamolietettä ei saa luovuttaa maatalouteen, vaan liete on käsiteltävä KTTK:n hyväksymällä menetelmällä. Saman ohjeen mukaan saostuskaivoliete on verrattavissa puhdistamolietteeeseen, kun tarkastellaan lietteen mahdollisesti sisältämiä potentiaalisia taudinaiheuttajia. Saostuskaivolietteet tulee tästä syystä toimittaa käsiteltäviksi jätevedenpuhdistamolle tai ne on käsiteltävä tilalla KTTK:n ohjeen mukaisesti ennen lietteiden maatalouskäyttöä.

Kiinteistön haltijan kirjanpitovelvollisuus ja velvollisuudet huolehtia puhdistuslaitteiden toimivuudesta ja asianmukaisesta näytteenotosta perustuvat ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaiseen yleiseen selvilläolovelvollisuuteen. Käytännössä kirjanpidolla tarkoitetaan lähinnä laitteistojen huolto- ja tyhjennyslaskujen säilyttämistä. Yleensä kyseisistä laskuista selviää myös muut kohdassa edellytetyt tiedot.

6 § Jätevesien käsittely vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella

- 6.1 Valtioneuvoston asetuksen talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (542/2003) 7 §:n mukaan, jos jätevesijärjestelmä on rakennettava tai sen toimintaa tehostettava, tätä koskeva suunnitelma on liitettävä tarvittavaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) nojalla tehtävään rakennus- tai toimenpidelupahakemukseen taikka rakentamista koskevaan ilmoitukseen. Suunnitelman tulee täyttää asetuksessa esitetyt vaatimukset, jotta viranomaisella on mahdollisuus arvioida järjestelmän soveltuvuus kohteeseen ja puhdistustuloksen riittävyys. Suunnitelman laatijalla tulee olla asetuksen edellyttämä pätevyys.
- 6.2 Etäisyysvaatimukset perustuvat yleisesti käytössä oleviin suojaetäisyyksiin ja rakennusjärjestykseen. Etäisyysvaatimuksien perusteet ovat ensisijaisesti vesien-suojelullisia ja toisaalta mm. mahdollisista hajuhaitoista johtuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisyä (YSL 3 § 1 mom). Suojaetäisyys talousvesikaivoon on jätetty osin avoimeksi, jotta siitä päätettäessä voitaisiin ottaa paremmin huomioon asiaan vaikuttavat paikalliset olosuhteet.
- 6.3 Myös talous- tai vapaa-ajan rakennuksissa syntyvien jätevesien hygieeninen haitta tulee poistaa ennen niiden johtamista vesistöön. Kevyen maaperäkäsittelyn katsotaan olevan riittävä puhdistusmenetelmä sellaisissa rakennuksissa, joihin ei ole johdettu paineellista vettä tai joiden varustukseen ei kuulu vesikäymälää. Erillisestä rantasaunarakennuksesta tulevien määrältään vähäisien jätevesien johtaminen 20 metrin etäisyydelle rantaviivasta ei kaikissa tapauksissa ole teknisesti kohtuullisin kustannuksin mahdollista. Tämän vuoksi on perusteltua hyväksyä rantasaunan vähäisten pesuvesien imeyttäminen 20 metriä lähemmäksi rantaviivaa, mutta ei kuitenkaan saunan ja rantaviivan väliselle alueelle.
- 6.4 Määräyksellä ennaltaehkäistään jätevesistä aiheutuvaa vesistöjen pilaantumista. Loma-asuntojen käyttö on usein epäsäännöllistä, minkä takia maaperäkäsittely kaikille jätevesille ei ole suositeltava vaihtoehto. Maapuhdistamojen pieneliöstö, joka hajottaa jäteveden ravinteita, vaatii toimiakseen jatkuvasti jätevetä. Niinpä mahdolliset käyttökatkot heikentävät maapuhdistamojen puhdistustulosta.
- 6.5 Määräyksessä yksilöidään jätevesilaitteistojen teknisiä vaatimuksia. Lähtökohta on, että kaikille jätevesille tulee olla saostuskaivot ja maaperäkäsittely tai tehdasvalmistainen pienpuhdistamo. Saostuskaivojen tehtävänä on poistaa kiintoainesta ja niitä on pidettävä välttämättömänä esikäsittelymenetelmänä ennen muita jätevesien puhdistusmenetelmiä. Kolmiosastoinen saostuskaivo ei ole tarpeen mikäli kyse on ainoastaan pesuvesistä.
- 6.6 Ranta-alueella tulee ottaa huomioon tulva-alueen erityispiirteet ja mahdollisen tulvan vaikutus jäteveden puhdistuslaitteistojen toimintaan. Keskeisintä on sijoittaa jätevesien käsittelylaitteistot tulva-alueella siten, että estetään puhdistamattomien jätevesien huuhtoutuminen tulvavesien mukana suoraan vesistöön. Tämän vuoksi suodatusputkistot ja imeytyskaivot on perusteltua mahdollisuuksien mukaan sijoittaa keskimääräisen vuotuisen tulvatason tai ylimmän keskivesipinnan yläpuolelle. Meren rannalla sijoituspaikan määrittämisessä käytetään N 60 järjestelmän mukaista määritelmää merenpinnan luontaisen vaihtelun takia. Ranta-alueilla on tarpeen antaa erityismääräyksiä vesien- ja jätevesien suojelun takia. Jätevesien käsittelyn osalta kaikki saaret sisäosineen luetaan lisäksi kuuluvaksi ranta-alueeseen.

7 § Jäteveden puhdistusvaatimukset

- 7.1 Talousjätevesiasetuksen (8542/2003) 4 §:n 1 momentissa määritellään jätevesien yleiset käsittelyvaatimukset.

8 § Jätevesien käsittely pohjavesialueilla

- 8.1 8.1 §:n tiukat vaatimukset johtuvat YsL 8 §:n ehdottomasta pohjaveden pilaamiskiellostä. Jätevedet voivat maahan johtamisen jälkeen imeytyä maakerrosten läpi pohjaveeseen ja aiheuttaa pohjaveden laadun ja käyttökelpoisuuden heikkenemisen.

9 § Viemäriin johdettavat jätevedet

- 9.1 Jätteistä, öljystä, rasvoista ja muista viemäriin kuulumattomista aineista saattaa aiheutua haittaa viemäri-laitteistolle ja jätevedenpuhdistamolle sekä niiden toiminnalle. Puhdistamon toiminnan häiriintyessä saattavat myös laitoksen päästöt kasvaa, mistä voi edelleen seurata myös vesistöjen pilaantumista.

Sadevesien ja muiden puhtaiden vesien johtaminen jätevesiviemäriin saattaa varsinkin runsassateisina aikoina ylikuormittaa puhdistamoita, aiheuttaa ongelmia puhdistusprosesseissa ja heikentää puhdistustulosta.

- 9.2 Ympäristölle sekä jätevedenpuhdistamon ja viemäreiden toiminnalle haitallisten aineiden pääsy viemäriin voidaan ehkäistä asianmukaisilla ja oikein käytetyillä erotinlaitteistoilla. Erotinlaitteet toimivat jäteveden esikäsittelyjärjestelmänä, jossa haitalliset aineet erotetaan muusta jätevedestä ja niiden pääsy puhdistamolle estetään.

Automaattisesti toimiva erotinlaitteiston täyttymistä ilmaiseva hälytysjärjestelmä on tarpeen, jotta laitteen tyhjentäjä saa ajoissa tiedon tyhjennystarpeesta. Erotinlaitteiden häiriötön toiminta edellyttää niiden säännöllistä tyhjennystä ja huoltoa. Erotinlaitteiden tyhjennystä koskevien tositteiden esittämisvelvollisuus perustuu ympäristönsuojelulain 83 §:ään, jonka nojalla viranomaisella on oikeus saada valvontatehtäväänsä varten tarpeelliset tiedot.

3. LUKU VESIENSUOJELUA KOSKEVAT MUUT MÄÄRÄYKSET

10 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden, mattojen ja tekstiilien pesua sekä pohjavesialueita koskevat muut rajoitukset

- 10.1 Autojen, veneiden, koneiden ja muiden laitteiden pesusta katualueilla saattaa aiheutua yleisten alueiden viihtyisyyden ja virkistyskäyttömahdollisuuksien vähenemistä, sekä haittaa tai pilaantumisen vaaraa vesistölle, maaperälle tai pohjavedelle. Erityisen haitallista ympäristön kannalta on liuotinpesuaineiden käyttö.

- 10.2 Laajamittaisella tai ammattimaisella ajoneuvojen pesulla tarkoitetaan ammattimaisen kuljetustoiminnan kaluston puhdistamista tai ajoneuvojen pesua yli 10 huoneistoa käsittävällä asuinkiinteistöllä. Laajamittainen pesutoiminta voi olla myös muuta kuin ammattimaista toimintaa, esimerkiksi usean auton toistuva häiriötä aiheuttava pesu. Ammattimaisessa tai muussa laajamittaisessa ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesemisessä käytetään usein painepesulaitteita, liuotin-pohjaisia pesuaineita sekä runsaasti vettä. Tällaisesta toiminnasta hallitsemattomasti ympäristöön pääsevät pesuvedet ja niiden mukana kulkeutuvat ympäristölle haitalliset aineet aiheuttaisivat todennäköisesti pilaantumisvaaran alueen maaperälle ja pohjavesille. Haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi on pesupaikan täytettävä määräyksessä asetetut vaatimukset.

- 10.3 Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja laitteiden pesussa syntyvän jäteveden pääsy ympäristöön aiheuttaa aina pohjavesi- ja ranta-alueilla pohjaveden ja/tai vesistöjen pilaantumisvaaran. Tämän vuoksi on perusteltua muun, kuin vesipesun kieltäminen pohjavesi- ja ranta-alueilla muualla kuin tähän tarkoitukseen erikseen rakennetuilla, viemäroidyillä ja asianmukaisin erotinlaittein varustetuilla pesupaikoilla.

- 10.4 Mattojen, tekstiilien tms. pesu yleisillä ranta-alueilla ja vesistöissä lukuun ottamatta yleisiä mattojenpesupaikkoja on kielletty, mikäli pesussa käytetään pesuaineita. Huolehtimalla siitä, että pesuvedet eivät joudu suoraan vesistöön, vähennetään ravinteiden joutumista vesistöön sekä lisätään alueen yleistä viihtyvyyttä. Runsas mattopyykki järven vedenlaadulla voi aiheuttaa veteen paikallisesti sameushaittaa, hygieenistä likaantumista, kiintoaineesta johtuvaa roskaantumista ja leväkasvun voimistumista. Vuodesta 2000 voimassa olleen ympäristönsuojelulain mukaan kiinteistön jätevesillä ei saa aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ympäristönsuojelulaki ei siis salli kiinteistöjen vähäistenkin pesuvesimäärien päästämistä suoraan vesistöön.
- 10.5 Kieltämällä eläinten uitto ja muu vastaava pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta voidaan estää epäpuhtauksien (bakteerit jne.) joutuminen pohjaveteen ja edelleen juomaveteen. Erilaiset muutokset maaperän rakenteessa pohjavesialueilla saattavat vaikuttaa haitallisesti pohjaveden määrään. Lisäksi on rajoitettu pohjavesialueella olevien pohjavesialtoiden käyttöä toimintoihin, jotka voivat aiheuttaa pohjaveden laadun heikkenemistä ja vaarantaa sen käyttöä raakaveden lähteenä.

11 § Vesikasvien niitto

- 11.1 Vesikasvien laajamittainen niitto ja erityisesti koneellisesti tapahtuva niitto on yleistynyt. Tästä syystä on katsottu tarpeelliseksi antaa määräykset niittotyön ajoittamisesta lintujen suojelun kannalta haitattomimpaan aikaan, ja kasvijätteen käsittelystä vesien- suojeluhaittojen ja viihtyvyyshaittojen vähentämiseksi. Laajamittaisesta niitosta on syytä tehdä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jolloin voidaan arvioida hankkeen mahdollinen luvan tarve sekä ohjeistaa työ edellä mainittujen haittojen vähentämiseksi.

12 § Lumen varastoalueen sijoittaminen ja sulamisvesien käsittely

- 12.1 Lumen varastoalueelle kulkeutuu usein lumikuormien mukana runsaasti erilaista jäätettä ja haitta-aineita, jotka saattavat aiheuttaa ympäristön pilaantumista, kuten maaperän tai vesistöjen pilaantumista, roskaantumista ja yleisen viihtyvyyden vähentymistä. Tällä määräyksellä pyritään estämään edellä mainitut mahdolliset ympäristöhaitat.

4 LUKU ILMANSUOJELUA JA MELUNTORJUNTAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

13 § Savukaasupäästöjen haitallisten vaikutusten ehkäisy

- 13.1 Savukaasujen mukana ympäristöön pääsevät epäpuhtaudet ja haju heikentävät ympäristön viihtyvyyttä ja terveydellistä laatua. Niistä saattaa lisäksi aiheutua haittaa myös yksityiselle omaisuudelle ja sen käytölle. Lämmityskattiloiden ja muiden tulipesien käytöstä syntyvien päästöjen määrä ja laatu riippuu käytettävän polttoaineen lisäksi myös käytettävien laitteiden laadusta ja kunnosta. Tämän vuoksi on tärkeää tarkkailla käytössä olevien laitteiden kuntoa ja huolehtia siitä, että ne huolletaan säännöllisesti.
- 13.2 Savu taikka muun ympäristölle ja/tai terveydelle haitallinen aine tai yhdiste saattaa päästökohteen lähellä olevilla asuinalueilla ja muissa häiriintyvissä kohteissa aiheuttaa viihtyvyyden vähentymistä, haittaa omaisuudelle ja jopa terveydellistä haittaa. Tämän vuoksi tulee varsinkin taajaan asutuilla alueilla kiinnittää erityistä huomiota savukaasupäästöjen päästökohteiden oikeaan sijoittamiseen. Sijoittamisessa tulee ottaa huomioon häiriintyvien kohteiden läheisyys, savun leviämistä estävät rakenteet, maaston ja kasviston ominaisuudet sekä päästölähteen korkeus.

14 § Hiekoitushiekan poistaminen keväisin

14.1 Erityisesti keväisin katu- ja tiealueiden puhdistamisen yhteydessä nousee ilmaan leijuvaa pölyä, jonka pitoisuudet saattavat tietyissä olosuhteissa varsinkin kaupungin keskusta-alueella ylittää valtioneuvoston ilmanlaadulle asettamat ohjearvot. Leijuvasta pölystä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ja terveydellisten haittojen ehkäisemiseksi tulee katujen kunnossa- ja puhtaanapitotoimenpiteet suorittaa siten, että haitat ovat mahdollisimman pieniä. Kastelemalla puhdistettava alue sateettomalla säällä ennen koneellista puhdistusta voidaan toimenpiteestä aiheutuvia pölyhaittoja ehkäistä ennakolta.

Lehtipuhaltimien ym. vastaavien laitteiden käyttö hiekoitushiekan poistamiseen taajama-alueella on kielletty, koska kyseiset laitteet eivät ole suunniteltuja tähän tarkoitukseen ja ne aiheuttavat erityisen suurta pölyhaittaa toimenpidealueella.

15 § Polttoa koskevat määräykset

15.1 Jätteiden poltto on pääsääntöisesti kielletty, sillä hallitsemattomassa polttotapahtumassa syntyy haitallisia savukaasuja. Savukaasuista aiheutuu ympäristö- ja terveyshaittaa etenkin, jos tulisijoissa poltetaan epäpuhtaita materiaaleja tai pakkausmateriaaleja. Joitakin jättejakeita voidaan kuitenkin hyödyntää polttoaineena myös pientaloissa. Kyllästämättömän ja pintakäsittelemättömän puun, risujen, oksien ja käpyjen polttamisesta tulisijassa ei arvioida aiheutuvan ympäristön pilaantumista tai kohtuutonta haittaa naapureille.

15.2 Taajama-alueella risujen, oksien, lehtien, olkien, heinien ja vastaavien poltosta saatua aiheutua naapureille kohtuutonta räsytystä ja viihtyisyyden vähenemistä.

15.3 Pelastuslain (468/2003) 25 §:n mukaan metsämaan sekä viljelysmaan laaja-alaisista kulotuksista on ennakolta ilmoitettava hätäkeskukselle. Ilmoituksen pääasiallinen tarkoitus on välttää palokunnalle tulevia erheellisiä hälytyksiä. Ilmoitus kulotuksesta ei ole mikään lupa, joka vähentää kulottajan vastuuta. Kulottaja on aina vastuussa siitä jos tuli karkaa ja aiheuttaa vahinkoa.

15.4 Kokkojen polttoa koskevat määräykset on annettu niistä mahdollisesti aiheutuvien ympäristö- ja terveyshaittojen estämiseksi. Kokon oikealla sijoittamisella voidaan estää suurin osa mahdollisista savuhaitoista. Pelastuslain 24 §:n mukaan nuotiota tai muuta avotulta ei saa sytyttää metsään tai sen läheisyyteen, jos olosuhteet kuivuu- den, tuulen tai muun syyn takia ovat sellaiset, että metsäpalon vaara on ilmeinen.

16 § Tilapäisen tai siirrettävän asfalttiaseman ja murskaamon toimintaa koskevat määräykset

16.1 Asfaltin valmistuksessa ja murskaamon toiminnassa syntyy mm. ilman epäpuhtaus- ja melupäästöjä, jotka voivat lähellä olevissa häiriintyvissä kohteissa ylittää valtioneuvoston ilmanlaadulle ja melutasolle asettamat ohjearvot ja siten aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa. Lisäksi toiminnoissa käsiteltävät polttoaineet ja kemikaalit sekä niissä syntyvät jätteet saattavat aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ilmoitusvelvollisuudella varmistetaan, ettei lyhytaikaisestakaan murskauksesta tai asfalttiaseman toiminnasta aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa mahdollisesti lähitöllä sijaitsevissa häiriintyvissä kohteissa. Terveydensuojelulain muutoksen (24/2006) 13 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista kirjallinen ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaiselle mm. seuraavista toiminnoista: työtilan, jonka käytöstä voi aiheutua terveyshaittaa, tai terveydellisiltä vaikutuksiltaan siihen rinnastettavan toiminnan sijoittamisesta asuinrakennukseen tai alueelle, jossa on asuinhuoneistoja.

- 16.2 Kiinteä tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, asfalttiasema tai kalkkikiven jauhatuslaitos, jonka toiminta-aika vuodessa on vähintään 50 päivää, edellyttää ympäristölupaa YSA 1.1 §:n kohdan 7 e mukaisesti.
- 16.3 Asfaltin valmistusaseman ja murskauslaitoksen sijoittaminen pohjavesialueelle ilman ympäristölupaa on kielletty pohjaveden pilaantumisvaaran vuoksi.

17 § Meluilmoitusta (YSL 60 §) edellyttävät toiminnot ja tapahtumat

- 17.1 Ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaisesti toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallisesti ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Ilmoitusvelvollisuus syntyy, mikäli toiminnasta aiheutuu melua, joka on voimakkuudeltaan, kestoltaan taikka toistuvuutensa vuoksi erityisen häiritsevää lähistöllä asuville, oleskeleville tai työskenteleville.

Ilmoitusvelvollisuuden edellytyksiä ei ole ympäristönsuojelulaissa yksiselitteisesti määritelty. Melun erityisen häiritsevyyden arviointi on tämän vuoksi arvioitava yksittäistapauksissa erikseen ottaen huomioon paikalliset olosuhteet. Näillä määräyksillä on ilmoitusmenettelyä pyritty karsimaan ja kohdistamaan se vain merkityksellistä haittaa aiheuttaviin toimintoihin.

18 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden ja laitteiden käytön rajoittaminen

- 18.1 Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden ja laitteiden käyttö sekä melua aiheuttavien toimintojen suorittaminen on viihtyisyyss- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja riittävän häiriöttömän ajan varmistamiseksi kielletty yöaikana.

Määräystä ei ole yleisen turvallisuuden säilyttämiseksi ja elinkeinonharjoittajien oikeudenmukaisen kohtelun turvaamiseksi ulotettu koskemaan yhteiskunnan toiminnan taikka elinkeinon harjoittamisen kannalta välttämättömiä tilapäisiä tai kertaluonteisia toimintoja.

5. LUKU JÄTEHUOLTOA JA PUHTAANAPITOA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

19 § Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen

- 19.1 Sen lisäksi mitä jätehuollosta säädetään jäte- tai ympäristönsuojelulaeissa, on noudatettava Kalajoen kaupungissa voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä.
- 19.2 Ympäristön viihtyisyyden säilyttämisen ja maaperän pilaantumisen ehkäisemisen kannalta on tärkeää, että keskitettyjen keräyspaikkojen sijainnista ja kampanjan muusta toteuttamisesta ilmoitetaan etukäteen. Tällä menettelytavalla voidaan vähentää naapureille kohdistuvia haittoja sekä varmistaa alueen jälkisiivouksesta vastaava taho. Keräyspaikan sopivuuteen liittyy myös alueen maaperä, vesistön läheisyys sekä suunnitellut toimenpiteet. Ympäristönsuojeluviranomaisella tulee olla mahdollisuus tarkistaa kampanjan asianmukainen toiminta kaikilta osin.
- 19.3 Toimittamalla kompostoitamattomat puutarhajätteet kunnan osoittamaan paikkaan, voidaan varmistaa, paitsi niiden hyötykäyttö, myös asuinalueiden läheisyydessä olevien metsikköjen ja muiden virkistysalueiden yleisen viihtyvyyden säilyminen.
- 19.4 Asianmukaisella hoidolla ulkokäymälöistä ei aiheudu hygieenistä tai muuta haittaa. Ulkokäymäläjätteen asianmukainen kompostointi vähentää tautiriskiä ennen sen mahdollista hyötykäyttöä lannoitteena tai maanparannusaineena. Vaatimus alusastian tiiveydestä on annettu, jotta käymäläjätteen ravinteet eivät pääse leviämään ym-

päristöön. Ulkokäymälästä saattaa aiheutua hajuhaittaa, minkä vuoksi sen sijoittamisessa on huomioitava riittävä etäisyys naapureihin.

- 19.5 Rehujätteiden palamisessa syntyy aina sellaisia haitallisia savukaasuja, jotka aiheuttavat kohtuutonta haittaa naapureille, joten niiden hävittäminen polttamalla on kielletty. Vanhat käyttämättä jääneet rehupaalit aiheuttavat maiseman rumentumista, joten niiden asianmukainen hävittäminen on tärkeää jo yleisen viihtyisyydenkin kannalta. Jätehuollon järjestämistä koskevien yleisten huolehtimisvelvollisuuksien mukaan (jätelaki 6 §) jäte on hyödynnettävä, jos se on teknisesti mahdollista ja jos siitä ei aiheudu kohtuuttomia lisäkustannuksia verrattuna muulla tavoin järjestettyyn jätehuoltoon. Paalien käärintämuovit soveltuvat hyödynnettäväksi aineena tai energiana.
- 19.6 Riistan käsittelypaikalla syntyvät jätteet saattavat aiheuttaa hajuhaittaa, mikäli jätteitä ei haudata riittävän syvälle maahan tai viedä käsiteltäväksi muualle. Lisäksi kotieläimet tai haittaeläimet saattavat kuljettaa riistajätteitä ympäristöön, mikäli niitä ei ole asiallisesti haudattu tai säilytetty. Yksittäisen eläimen sisälmykset voidaan jättää maastoon, mikäli suolistuspaikka ei ole asutuksen välittömässä läheisyydessä, sillä kyseinen jäte on helposti maatuva ja häviää luonnonvaraisten eläinten ravinnoksi.

20 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto ja puhtaanapito

- 20.1 Yleisötilaisuudet saattavat joissakin tapauksissa kestää useitakin vuorokausia ja ne saattavat olla järjestettyjä yleisillä alueilla tai muilla keskeisillä alueilla, joten yleisen viihtyisyyden ja siisteyden ylläpitämiseksi on tapahtumapaikan yleisestä siisteydestä huolehdittava koko tilaisuuden ajan. Jätteiden lajittelovelvoite koskee kaikkea toimintaa, ja tästä syystä yleisötapahtumilla on annettu velvoite jätteiden lajitteluun.
- 20.2 Ympäristölle haitattomin tapa huolehtia yleisötilaisuudessa syntyvistä jätevesistä on johtaa ne yleiseen viemäriverkostoon. Mikäli viemäriin johtaminen ei ole mahdollista on vedet kerättävä tiiviiseen säiliöön ja toimitettava käsittelyyn. Tilaisuuden jätevesien määrä saattaa kävijämäärästä riippuen olla niin suuri, että niiden käsittelyä syntypaikalla ei voida ilman ympäristön pilaantumisen uhkaa toteuttaa.
- 20.3 Yleisen siisteyden sekä ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi on tärkeää, että tapahtumapaikalla on riittävästi käymälöitä yleisön vapaasti käytettävissä.

6. LUKU KEMIKAALIEN KÄSITTELYÄ JA VARASTOINTIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

21 § Polttoneste- ja kemikaalisäiliöiden kunnossapito, tarkastus ja käytöstä poistaminen

- 21.1 Terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien turvallinen varastointi edellyttää annettujen säilytysohjeiden noudattamista. Ohjeiden vastainen käsittely ja varastointi lisäävät ympäristöonnettomuuden riskiä. Kappaletavarana säilytettävät kemikaalit on säilytettävä siten, että mahdollisen vuodon sattuessa kemikaalia ei pääse ympäristöön.
- 21.2 Öljy ja useat muut yleisesti käytetyt kemikaalit aiheuttavat ympäristöön joutuessaan vakavan ympäristön pilaantumisvaaran. Pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisvaaran vuoksi maanalaisten kemikaalisäiliöiden sijoittaminen pohjavesi- ja ranta-alueille on kielletty.

Terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien varastosäiliöiden kunto tulee säännöllisin tarkastuksin varmistaa mahdollisten vuotojen tai muiden turvallisuuden kannalta merkittävien vikojen havaitsemiseksi. Tarkastusten avulla voidaan ennaltaehkäistä onnettomuuksia, jotka ovat seurausta laitteistojen huonosta kunnosta ja ku-

lumisesta. Maanalaiset öljysäiliöt ovat varsinkin ikääntyessään usein ympäristöriski, koska niiden mahdollisia vuotoja on vaikea havaita. Maanalaisten öljysäiliöiden tarkastamisesta on määrätty kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä (344/83).

- 21.3 Ympäristön pilaantumisriskin minimoimiseksi olisi tärkeää, että pohjavesialueella käytöstä poistetut öljysäiliöt poistetaan maaperästä. Turvatekniikan keskuksen hyväksymät toiminnanharjoittajat suorittavat öljysäiliöiden puhdistuksen ja tarkastuksen, jolloin öljysäiliön mahdollisista ympäristövaikutuksista saadaan luotettavaa tietoa. Öljysäiliön maahan jättäminen vaatii tapauskohtaista harkintaa viranomaisilta, ja siitä syystä kiinteistöomistajan tulee olla etukäteen yhteydessä viranomaiseen, mikäli epäilee että säiliötä ei ole mahdollista kaivaa pois maaperästä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle on varattava mahdollisuus tarkistaa kaivanto, mistä öljysäiliö on poistettu, jotta voidaan varmistua maaperän puhtaudesta ennen kaivannon täyttämistä.
- 21.4 Pohjavesialueella sijaitsevan kiinteistön maanalaisen öljysäiliön poiston yhteydessä on erityisen tärkeää, että ympäristönsuojeluviranomainen voi varmistua säiliön ympärillä olevan maaperän puhtaudesta, ennen kuin kaivanto täytetään.
- 21.5 Maaperän ja pohjaveden saastumisen ehkäisemiseksi on nestemäisten terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien maanpäälliset varastosäiliöt pohjavesialueella sijoitettava vuotojen varalta tiiviille alustalle tai vaihtamalla säiliöt kaksivaippaisiin malleihin. Laponestolaitteet estävät säiliön hallitsemattoman tyhjenemisen. Säiliön sijoittamisella on merkittävä vaikutus mahdollisen onnettomuuden ympäristövaikutusten leviämisessä. Polttonesteenjakelusta ajoneuvoihin aiheutuu maaperän ja pohjaveden pilaantumisenvaraa ylitäytön tai muun onnettomuuden tai vahingon kautta. Tästä johtuen polttonesteen jakelupaikan alustan tulee olla tiivis ja saatavilla riittävästi imeytysaineita mahdollisen vuodon tai valuman talteen keräämiseksi.
- 21.6 Öljysäiliön poistaminen saattaa esimerkiksi asfaltin alta olla kohtuuttoman kallista saatavaan ympäristönsuojelulliseen hyötyyn nähden, joten muualla kuin pohjavesialueella sijaitsevat maanalaiset polttoneste- ja kemikaalisäiliöt voidaan jättää maahan. Käytöstä poistetut öljysäiliöt ovat tyhjiä, hiekalla täytettyjä ja lisäksi ilmatiiviisti maan alla, joten maaperän pilaantumisriski on vähäinen.

7. LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

22 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja

- 22.1 Ympäristönsuojelulain 19 §:n 1 momentin 6. kohdan mukaisesti määräykset voivat koskea valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista.

Ympäristönsuojelulaissa säädetty valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus on laaja. YSL 83.1 §:n 1. kohdan nojalla viranomaisella on oikeus saada tietoja kaikilta ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa harjoittavilta tai muilta, joihin lain velvoitteet kohdistuvat. Myös viranomaiset ovat tarpeen tullen velvollisia antamaan tietoja. Lisäksi on huomattava että YSL 5 §:n mukaisesti kaikilla ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittajilla on velvollisuus olla selvillä toimintansa vaikutuksista.

23 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

- 23.1 Ympäristönsuojelulain 19 §:n mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä erityisesti mainituin perustein. Lupaa poikkeamiseen tulee hakea kirjallisesti ja sitä koskeva asia tulee käsitellä hallintomenettelyä koskevan lainsäädännön mukaisesti.

24 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä

- 24.1 Ympäristönsuojelumääräykset on annettu yleisesti noudatettaviksi niissä erityisesti määrätyin poikkeuksin. Määräysten rikkomisen tai laiminlyönnin oikaisemisesta on säädetty ympäristönsuojelulain 13. luvussa ja rangaistussäännöksistä 116 §:ssä.

8. LUKU VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET**25 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo**

- 25.1 Kaupunginvaltuusto päättää ympäristönsuojelumääräysten antamisesta siten kuin ympäristönsuojelulain 19 §:ssä on säädetty. Määräysten hyväksymistä koskeva päätös annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoituksen kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun sitä koskeva kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samalla tavoin on kuulutettava myös ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta.